

တၢ်အိၣ်အိၣ်ကူကူလၢလၢ

လၢတၢ်နီၤလီၤဝံၤလီၤခံၣ်အတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ

လၢဒံၣ်စ့ဘၢၣ် ၂၀၂၁

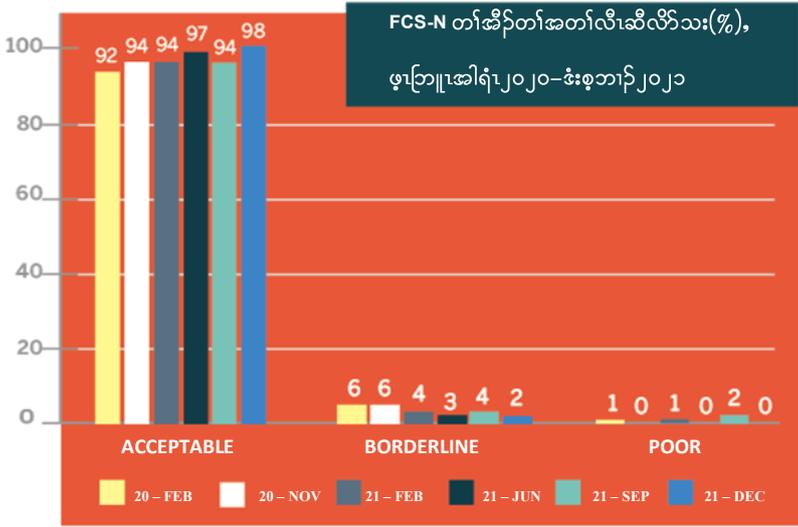
ဝဲလၢဒံၣ်စ့ဘၢၣ် ၂၀၂၁အပူၤန့ၣ်,တၢ်မၤဝဲတၢ်အိၣ်အိၣ်ကူကူလၢလၢလၢတၢ်နီၤလီၤဝံၤလီၤခံၣ်အတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်လၢဒံၣ်ကဝီၤ(၄)ဖျၢၣ်အပူၤဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိ(၉၀)န့ၣ်န့ၣ်လီၤပၣ်ပၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ(ခီဖျိတၢ်ဆါခိဝံၣ်၁၉၇၇လီၤသးအါအယံၤလၢမဲၢ်လး,နီၣ်ဖိ,အူၣ်ပုၣ်,မဲၢ်ရၢမိၢ်ဒီးမဲၢ်လးအူၣ်ကဝီၤတဖၣ်တပၣ်ပၣ်သ့ၣ်လၢဘျီဝဲအံၤဘၣ်)

တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်အိၣ်တဖၣ်အမးနီၣ်ဂံၢ်-တၢ်ဝဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအကံၢ်အစီ(FCS-N)

FCS-N ယိထံသ့ၣ်ညါဝဲဒီးဆိၣ်ဖျါလၢဖြိၣ်ထံၣ်န့ၣ်, Vitamin A ဒီး heme iron (လၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်ဒီးညၣ်အပူၤဒီးစံၢ်န့ၣ်ဝဲဆူမိၢ်ပုၤ အပူၤသ့ၣ်ညါဝဲဂ့ၤ) န့ၣ် အိၣ်ဝဲလၢလၢပုၤပုၤခါန့ၣ်လီၤ. FCS-N ဒူးဘၣ်ထွဲဝဲဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ယဲၤယဲၤ, တၢ်ဒိၣ်ယံ, တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဆဲးစ့ၤ တလၢတပုၤတဖၣ် အတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဒီးစူးကါဘၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်. တၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးဖြိၣ်ထံၣ်န့ၣ်လၢပုၤပုၤန့ၣ်မ့ၢ် တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်ဒိၣ်ယံ, တၢ်ယဲၤယဲၤအကိၢ်ဒီးဒူးဆိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ ဆဲး စ့ၤတလၢတပုၤဝဲ, မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်အိၣ်ဒီးဖြိၣ်ထံၣ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢအအိၣ်စ့ၢ်ကိၢ်ဒီး Vitamin ဒီး Mineral တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ် တၢ်အိၣ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်အမ့ၢ် Vitamin A ဒီး Iron တဖၣ်လၢတၢ်ဆါက တီၢ်ယံၣ်ယံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်ဒိၣ်ယံခီဖျိလၢတၢ်အိၣ်လီၤထူးန့ၣ်လီၤ.

FCS-N အတၢ်ဟံၣ်ဖျါအပူၤ, ဟံၣ်ဖိယီဖိအါဒၣ်တက့ၢ်ထဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လီၤဆီလီၤသးအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီလီၤသးဒိၣ်န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်လၢ တၢ်လီၤယု သ့ၣ်ညါ ၂၀၂၁ န့ၣ်အပူၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲလၢ FCS-N အစၢလၢဒူးန့ၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်တၢ် ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်လၢအ အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအိၣ်ဒီး Vitamin A ဒီးဖြိၣ်ထံၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ် လၢ လၢပုၤပုၤကိၢ်နံၤဒီးအခါန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ကံၢ်စီလၢအိၣ် ဒီး heme iron အါအါ လၢအဟံးန့ၣ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒၣ်ထဲဟံၣ်ဖိယီဖိ ၁၈% စီၤလၢအဒ်သိးဒီးလၢစးပထုဘၢၣ် ၂၀၂၁ န့ၣ်အတၢ်လီၤ ယုသ့ၣ်ညါတၢ်အစၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်သၣ်ဝံၤလီၤဒီးအနီၣ်ထီၣ် ၁၀၀%

HHS မ့ၢ်နီၣ်ထီၣ်ယိယီဖိတခါလၢ(အိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်ဖိထံၣ်)ဒ်သိးလၢတၢ်ကထိၣ်ဒူးဝဲဟံၣ်ဖျါယိထၢအတၢ်သၣ်ဝံၤသ့ၣ်စ့ၤအကီၢ်, လၢတၢ်ဒူး အိၣ်ထီၣ်အိၣ်လီၤလီၤဆီဆီဒီးမၤလီၤတၢ်အိၣ်လၢတၢ်စူးကါတၢ်ထီၣ်သကြီၤတၢ်အဘၢၣ်စၢၤအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အစၢအမးတဖၣ်န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဟံၣ်ဖိယီဖိအပတီၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ-တၢ်သၣ်ဝံၤသးအိၣ်တဖၣ်တုၤလၢတအိၣ်ဘၣ်. တၢ်သၣ်ဝံၤသးအိၣ်ဖဲအကြၢၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်သၣ်ဝံၤသးအိၣ်နးနး ကလဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သၣ်ဝံၤသးအိၣ်တဖၣ်တုၤလၢတအိၣ်ဘၣ် လၢအပူၤကွံၣ်၃၀သီအတၢ်ဟံၣ်ဖျါ
-တၢ်အဝဲအံၤအိၣ်ဒီးဝဲဒီးတဆီတလဲအသးစးထီၣ်လၢလၢဖျၢၣ်အါရံၤ ၂၀၂၀န့ၣ်

ဟံၣ်ဖိယီဖိတအိၣ်နီၣ်တန့ၣ်
လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ

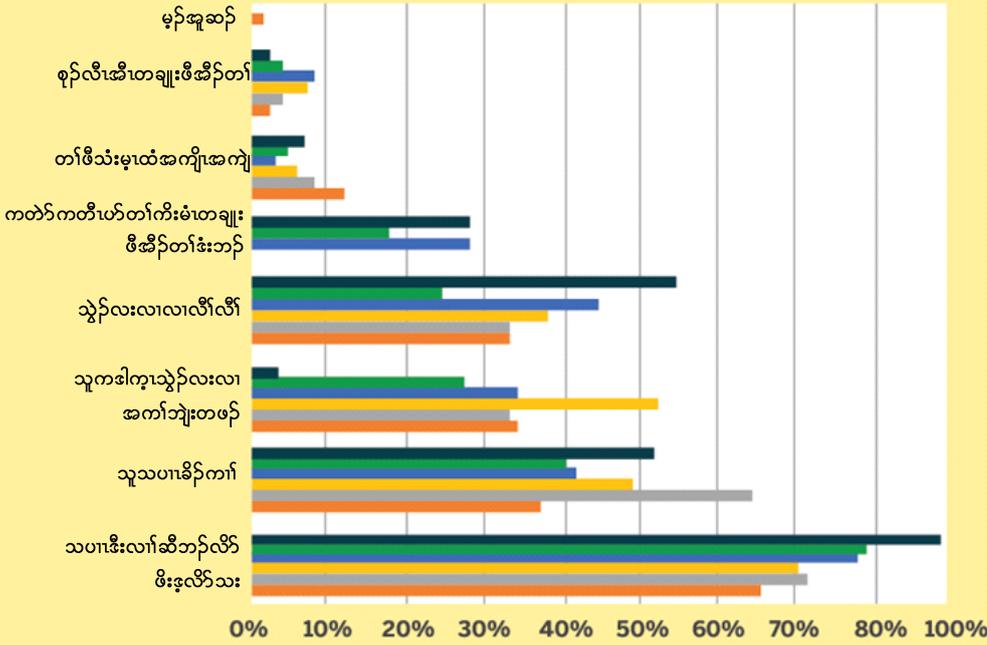
တၢ်သၣ်ဝံၤသးဖဲအကြၢၤဒီး
တၢ်သၣ်ဝံၤသးနးနးကလဲၣ်တအိၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆါက့ၢ်တၢ်ဘၣ်သး
တၢ်အိၣ်အလုၢ်အပူၤဒီးအကံၢ်အ

တၢ်အိၣ်အခိၣ်သ့ၣ်မိၢ်ပုၤလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အါအါတက့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်ဟုသးဒီးတၢ်ဒိၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဒိၣ်ဝဲ.

တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်ဒီးအကံၢ်အစီလၢတၢ်စူးကါဝဲတၢ် အိၣ်ကး (Food Card) န့ၣ်, ဟံၣ်ဖိယီဖိစ့ၤန့ၣ် လၢဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢအဆီကမိၣ်ဝဲ လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တကလုာ်ဂ့ၤတကလုာ်ဂ့ၤန့ၣ်အကံၢ်အစီတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ ဒ်သိးဒီးအပူၤကွံၣ်တၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါစးထီၣ် ၂၀၂၀ (တၢ်ဟံၣ်ဖျါ တၢ်အပူၤဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒိၣ်အိၣ်ဝဲ၃%, ထဲဒၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိ ၂ န့ၣ်စီၤ)

တၢ်စူးကါမ့ၢ်အူဆၢ်သ့တူၤလီၤတီၤလီၤအကျဲတဖၣ်

တၢ်ကတီၢ်ကျၢ်တၢ်

1

- တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အစၢၤလၢဂံၢ်ဒီးသးဒီးအပူၤကွၢ် ၂၀၂၀-၂၀၂၁ အတၢ်လီၤယု သ့ၣ်တၢ်တဖၣ်, လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ် လၢတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအနီၣ် ထီၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါ ဝဲအသးဒီးတနံၤန့ၢ်ကလီၤအီၤ လီၤ သးလၢမ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီနီၣ်ဂံၢ်အလုၤအပူၤလၢတၢ်အိၣ်ကးဖိခိၣ်ဒီးသ့ၣ်လးအိၣ်န့ၢ်ယံၣ်ဝဲဖိခိၣ်.တမံၤယီၤဒီးတၢ်သုစုလၢဂံၢ်လဲၣ်လၢတၢ်အိၣ်အဂီၢ်(လၢတၢ်ဟံၣ် လီၤအီၤ အီၤဒီးတၢ်အိၣ်ကး) သ့ၣ်လးအကံၤလီၤလၢ တၢ်ပူၤအီၤ ဒီးစ့.
- တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအိၣ်ဒီးဝဲအကလုာ်ကလုာ်လၢတၢ်တူၢ်လီၤအီၤသ့ဝဲ(၉၈%)
- တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအကၢ်အစီ - တၢ်ဆဲးအိၣ် ဘၣ် vitamin A ဒီးဖြီၣ်ထံနံ ခံခါလၢဂံၢ် န့ၣ်ဟ်ဖျါ ထီၣ်လၢအအါထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ် လၢဟံၣ်ဖိယီဖိဟ်ဖျါထီၣ်လၢအအိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ တနံၤဘၣ်တနံၤအပူၤ.ယုဒီးတနံၤဘၣ်တနံၤ လီၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဘၣ် heme (ဟဲလၢဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိ) တၢ်အိၣ်အါယၢၣ်အဂီၢ်.
- ဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအသၢၣ်ဝံၤသၢၣ်စ့ၤဆဲးအိၣ်ဒီးဝဲ တဖဲးဖိ.
- တၢ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်လးအကၢ်အစီဂ့ၤဒီးဝဲ.

3

- ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ကးတၢ်သုအီၤ န့ၢ်အသီ ယံၣ်ထီၣ်(န့ၢ်အါထီၣ် ၂၆သီလၢအပူၤ ကွၢ်န့ၢ်တူၤ၂၂သီ) ဒီးတၢ်သုစုပူၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်အပူၤဒိၣ်ထီၣ်(၆၂၁ ဘးလၢတလါတီၢ်ပူၤဒီးလၢအပူၤကွၢ်န့ၢ် ၅၁၃ဘး လၢတလါတီၢ်ပူၤ)အဝဲအံၤမ့ၢ်အဆီကတၢ်တၢ်တၢ်လၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤအိၣ်ထီၣ်. ပကဆဲးလုၤကွၢ်ဝဲ ၂၀၂၁ဒီတနံၣ်အတၢ်ဟ်ဖျါ အစၢၤဆဲးကွၢ်အီၤအူညါလၢ ကမၤတၢ်ဆၢတံၢ်လၢတၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်တလဲအမ့ၢ်အတီၤမုတမ့ၢ် ထဲဒုၣ်လၢအတက့ၢ်ဒုၤဝဲဒီးမ့ၢ်ထဲလၢဒဲကဝီၤ၄ ဖျါ(ဘၣ်မဲန့ၤ, ဘၣ်မဲၤရဲ, ဘၣ်ခိၣ်နံၤယါ, ထါမဲဟ့ၤနံၤ) ပုၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်အပူၤခီဖျါလၢခိၣ်ဝံၣ်တၢ်ဆါရၤလီၤသး လၢဒဲကဝီၤအဂၤတဖၣ်အပူၤအယီၤန့ၢ်လီၤ.

5

- ဟုသးဒီး တၢ်ခိၣ်တဖၣ် န့ၢ်မ့ၢ်တၢ် လၢအပူၤဒိၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.
- တၢ်ဆဲးဟ်ဖျါလၢတၢ်အိၣ်အကၢ်အစီအိၣ်အါဝဲ(> ၉၆%)

2

- တၢ်ဆဲးပညိၣ်ဒီးလၢတၢ်ကဟ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါ န့ၢ်ပၢ်ဘၣ်သး တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါဒီးသးလၢ တၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲ heme iron လၢဖိသၣ်, ပုၤဒိၣ်ထီၣ်သီ, ပုၤမိၤဒီးဒီး မိၤဒုးအိၣ်ဖိန့ၢ်တဖၣ် အဂီၢ်.

4

- လၢတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအံၤအပူၤ, ဟံၣ်ဖိယီဖိစ့ၤန့ၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢသ့ဝဲတၢ်ဖိအိၣ်တၢ်လၢမ့ၢ်အူဆၢ်သ့တူၤလီၤတူၤလီၤအကျဲအကျဲ(၇၇%လၢမ့ၢ်ထီၣ်သကြီၤလၢအပူၤကွၢ်တၢ်လီၤ ယုသ့ၣ်ညါ၉၀%အါဝဲ), ခီဖျါလၢလၢတၢ်မၤအီၤလၢပူၤအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤအဖိခိၣ်အယီၤပတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လၢ တၢ်အစၢၤအံၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်တလဲအမ့ၢ်ဝဲတီဝဲခါန့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်ကဟ့ၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤအီၤလၢ တၢ်မၤတနံၣ်တဘျီတၢ်လီၤ ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ လၢ၂၀၂၁န့ၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- တၢ်စူးကါသပၤလၢဘၣ်လီၤသးဒီးလၢဂံၢ်အီၤ န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်တခါလၢတၢ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်ဖိအိၣ်တူၤအိၣ်တၢ်လၢအသုမ့ၢ်အူဆၢ်သ့တူၤလီၤလီၤအကျဲအကျဲ (၉၉%)န့ၢ်လီၤ.